

Raad voor het openbaar bestuur

Rob

Jaarverslag 2013

Juni 2014

Rob

Jaarverslag 2013

Juni 2014

Rob

Inhoud

Voorwoord	5
1. Bericht van de voorzitter	7
2. Adviezen, andere publicaties en activiteiten in 2013	9
3. Communicatie	21
4. Samenstelling Raad	23
5. Secretariaat	25
6. Financieel overzicht	27
Bijlage I Samenstelling van de Raad voor het openbaar bestuur ultimo 2013	29
Bijlage II Samenstelling van het secretariaat Rob en Rfv in 2013	30
Bijlage III Werkprogramma 2014	31
Bijlage IV Publicaties en activiteiten van de medewerkers van het secretariaat	35

Voorwoord

Voor u ligt het Jaarverslag 2013 van de Raad voor het openbaar bestuur (Rob). Met dit verslag legt de Raad verantwoording af over zijn werkzaamheden in het afgelopen kalenderjaar. Daarmee voldoet de Raad aan de verplichting die is neergelegd in artikel 28 van de Kaderwet adviescolleges. Zo legt de Raad publiek verantwoording af over de besteding van collectieve middelen. Het betreft ook en vooral een inhoudelijk verslag van de werkzaamheden en een poging inzicht te geven in de doorwerking van de uitgebrachte adviezen. Aan dat verslag gaat een persoonlijke inleiding van Rob-voorzitter Jacques Wallage vooraf.

In het verslagjaar heeft de Raad zes adviezen uitgebracht: vier briefadviezen en twee adviesrapporten. Daarnaast heeft de Raad op zijn werkerrein verschillende andere publicaties uitgebracht en diverse activiteiten georganiseerd: expertmeetings, bijeenkomsten en lezingen, waaronder de jaarlijkse Rob-lezing. Met deze producten en activiteiten heeft de Raad willen bijdragen aan de politieke en maatschappelijke discussie over het functioneren van het openbaar bestuur en de democratie.

Vermeldenswaard is verder dat de Raad in het verslagjaar een zelf-evaluatie naar de vierde Raadsperiode (2009-2013) heeft verricht en dat bureau Berenschot op verzoek van de Raad diezelfde Raadsperiode heeft geëvalueerd op basis van de uitkomsten van de zelfevaluatie van de Raad én van gesprekken met vertegenwoordigers van vijf verschillen 'doelgroepen' van de Raad: (oud-) ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, ambtenaren, bestuurders, wetenschappers en vertegenwoordigers van de media. Met de uitkomsten van beide exercities zal de Raad zijn voordeel doen in de nieuwe Raadsperiode (2014-2018).

De Raad voor het openbaar bestuur,

Prof. drs. J. Wallage, voorzitter

Dr. C.J.M. Breed, secretaris

De voorzitter van de Raad voor het openbaar bestuur, Jacques Wallage

1. Bericht van de voorzitter

Aan de vooravond van de grote decentralisaties dringt zich de vraag op wat deze veranderingen eigenlijk voor 'den Haag' betekenen. Het antwoord is in theorie vlot te geven: als de beleidsverantwoordelijkheid lokaal komt te liggen wordt 'Den Haag' stelselverantwoordelijk. Als er incidenteel fouten worden gemaakt in de jeugdzorg, de uitvoering van de participatiewet of in de zorg behoren wethouders zich te verantwoorden in de gemeenteraden. Maar als die problemen systematische kenmerken vertonen moet de landelijke volksvertegenwoordiging daar de regering op aan spreken. Niet de uitvoering in één gemeente, hoezeer daar ook van pijnlijke incidenten sprake kan zijn, maar de vraag of het wettelijk kader – en de beschikbaar gestelde middelen – adequate uitvoering in het hele land mogelijk maken wordt de Haagse agenda.

Terwijl op weg naar de finale besluitvorming tal van twijfels worden geuit over het functioneren van het lokale is het in Den Haag nogal stil als het om de veranderingen gaat die deze nieuwe rolverdeling van de landelijke politiek vraagt. Business as usual loert om de hoek. Eigenlijk horen naast vragen als 'kunnen de gemeenten hun nieuwe rol wel aan?' ook vragen te worden gesteld van het genre 'welke rolverandering vragen de decentralisaties van regering en parlement?'.

Naast de veranderingen in de relatie tussen overheid en burgers staan dus ook grote bestuurlijke innovaties voor de deur. Maar deze innovaties worden vaak eerder kwantitatief dan kwalitatief benaderd. En dat is niet zonder risico's. Ons land geeft grote bedragen uit ten behoeve van de innovatie van de economie, het ontwikkelen van nieuwe producten en productiewijzen. Het is een intensieve samenwerking tussen bedrijfsleven, wetenschap en overheid. De onderliggende gedachte is zonder twijfel dat in een dynamische omgeving, te midden van scherpe internationale concurrentieverhoudingen, de status quo zo risicovol is, dat forse investeringen in innovatie nodig zijn om de economie gezond te houden. Wie vervolgens naar de overheid zelf kijkt ziet een heel andere argumentatie. Bij kabinetsformaties (en overigens evenzeer bij de vorming van nieuwe colleges van B&W) worden bezuinigingen in de organisatie vaak met meer of minder trots aangekondigd onder het motto 'snijden in eigen vlees'. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen voorzieningen waar de burger wat aan heeft en die zoveel mogelijk gespaard moeten worden, en de ondersteuning van overheidsbemoedening, die kennelijk vooral uit ballast bestaat, en waarop bezuinigingen zonder al te grote risico's kunnen worden doorgevoerd.

De meeste veranderingen in de organisatie van de overheid worden op deze wijze veroorzaakt door de politieke keuze er minder aan uit te geven. Die bezuinigingen lokken dan reorganisatie op reorganisatie uit. Daarbij neemt het werken aan een kleinere overheid veel aandacht weg van de vraag welke veranderingen in organisatie en werkwijze van de overheid voor de komende jaren wenselijk zijn. Het lijkt op het discours zoals zich dat over Europa ontwikkelt: als de keuze is tussen meer of minder Europa komen de vragen die samenhangen met een ander Europa niet of slechts beperkt aan de orde.

Er zijn tenminste drie invalshoeken die de urgentie van een meer kwalitatief debat over de organisatie van de overheid, de werkwijze en de cultuur in beeld brengen.

Allereerst is daar de gegroeide spanning tussen taak en schaal: de dynamiek van economische processen, de effecten van mobiliteit, de teruglopende relevantie voor vele maatschappelijke functies van gemeentelijke, provinciale en nationale grenzen rechtvaardigen een fundamentele heroverweging. Als de werkelijkheid zich in al zijn complexiteit maar weinig aantrekt van de schaal waarop wij publieke taken en interventies organiseren dringt zich de vraag op wat dat betekent voor het functioneren van de overheid zelf.

Vervolgens roept de dynamiek van de netwerksamenleving vragen op over het aanpassingsvermogen van de overheid. Individualisering toegerust met de mogelijkheden van de technologie biedt in de horizontale wereld kansen om steeds meer sturing te geven aan het eigen leven, informatie in te winnen, kwaliteit van goederen en diensten te vergelijken. De traditionele manier om beleid te maken met nota's, en een besluitvormingsproces dat vooral is ingebed in de politiek-bestuurlijk context, komen ver af staan van de wijze waarop in de netwerksamenleving opvattingen tot stand komen. Het beleidsproductieproces van de overheid zingt zich los van cultuur en werkwijze in de horizontale wereld. Beheersen op basis van regels botst op een gewenste dialoog op basis van argumenten. De systeemwereld vervreemdt zich van de leefwereld.

En ten slotte moet erkend worden dat die spanning tussen de dynamiek buiten en de ingeroeste processen binnen (daaronder de politieke besluitvorming nadrukkelijk begrepen) vroeger of later repercussies zal krijgen voor het gezag en de legitimiteit van de overheid. Zeker, we zijn nog steeds een 'high trust'-country. Maar wie onder de oppervlakte van die steun aan de democratie als stelsel kijkt ziet een afkalvend vertrouwen in politici en politieke partijen, een teruglopende opkomst bij verkiezingen, en een wel heel snelle doorstroming in de volksvertegenwoordiging waardoor veel collectief geheugen hapert. De manier van werken in politiek en openbaar bestuur maakt dat er sprake is van een onmiskenbare erosie van het vertrouwen in de dragers van de parlementaire democratie. Op de daarbij horende aantasting van de legitimiteit kan men wachten. Dat burgers (volgens langjarige metingen van het SCP) meer vertrouwen hebben in de media dan in hun volksvertegenwoordigers zou een teken aan de wand moeten zijn. In wat de burger als 'Den Haag' ziet wordt nauwelijks onderscheid gemaakt tussen het bestuur, de ambtelijke organisatie en de volksvertegenwoordiging. Dat pleit er voor de overheid en het politiek bestel nadrukkelijker en in hun wisselwerking als object van innovatie te beschouwen.

Aan welke van deze drie invalshoeken men ook de meeste betekenis toekent: de organisatie van de overheid, de ingesleten werkwijzes, de beschikbare beleidsinstrumenten zouden in elk geval vanuit die spanning tussen binnen en buiten gezien moeten worden. Dan wordt ook duidelijk waarom de omvang eigenlijk maar een beperkt probleem is. Volume beperken is van een verbluffende eenvoud. Een antwoord vinden op de gewenste aanpassing van de overheid aan de nieuwe maatschappelijke werkelijkheid is aanzienlijk complexer. Ook in het nieuwe werkprogramma gaat de Raad voor het openbaar bestuur voort zich de moeilijke vragen te stellen.

Jacques Wallage

2. Adviezen, activiteiten en kabinetsreacties in 2013

2.1 Uitvoering werkprogramma

Het werkprogramma van de Raad voor het openbaar bestuur geeft een indicatie van de werkzaamheden in een bepaald jaar. Er moet ruimte zijn voor beleidswijzigingen, adviezen op verzoek en het kunnen inspelen op urgente nieuwe onderwerpen. De Raad streeft naar een evenwichtige balans tussen ad hoc-advisering en het uitvoeren van zijn werkprogramma. Het werkprogramma krijgt daardoor vanzelf een meerjarig karakter. In 2013 heeft de Raad zes adviezen uitgebracht: vier briefadviezen en twee adviesrapporten. Daarnaast heeft de Raad op zijn werkerrein verschillende andere publicaties uitgebracht en diverse activiteiten georganiseerd. Zo heeft de Raad in het verslagjaar een zelf-evaluatie naar de vierde Raadsperiode (2009-2013) verricht. Daarnaast heeft bureau Berenschot op verzoek van de Raad diezelfde Raadsperiode geëvalueerd op basis van de uitkomsten van de zelfevaluatie van de Raad én van gesprekken met vertegenwoordigers van vijf verschillen 'doelgroepen' van de Raad: (oud-)ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, ambtenaren, bestuurders, wetenschappers en vertegenwoordigers van de media. Beide exercities boden de Raad de nodige stof voor een vooruitblik op de Raadsperiode 2013-2017.

2.2 Uitgebrachte adviezen in 2013

Briefadvies: reactie op de decentralisatiebrief van de minister van BZK

Op 7 mei reageerde de Raad met een briefadvies op de decentralisatiebrief die minister Plasterk van BZK enige tijd daarvoor naar de Tweede Kamer had gezonden. In zijn brief gaat de minister in op de voorstellen van het kabinet-Rutte II om belangrijke taken op het sociale domein te decentraliseren van het rijk naar gemeenten. De Rob ondersteunt de onderliggende visie van het kabinet dat gemeenten beter in staat zijn taken te vervullen die het leven van mensen direct raken juist omdat zij vaker en directer in verbinding staan met hun bewoners. De Raad vreest echter dat gemeenten weinig beleidsvrijheid wordt gegund als zij straks verantwoordelijk zijn voor de taken die door het rijk worden gedecentraliseerd. Gemeenten moeten hun autonomie kunnen waar maken en geen uitvoeringsfabrieken worden. Zo zijn het straks de gemeenteraden die over de vormgeving van die regelingen gaan en niet meer de Staten-Generaal, aldus de Raad in zijn briefadvies aan minister Plasterk. Het is volgens de Raad belangrijk dat de decentralisaties niet alleen vanuit de vakdepartementen worden voorbereid, maar dat ook een minister met een integrale blik de taakverzwaring voor het lokale bestuur kritisch en betrokken begeleidt. Het ligt voor de hand dat de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) vanuit zijn verantwoordelijkheid voor het adequaat functioneren van het openbaar bestuur daarvoor de verantwoordelijkheid krijgt.

Adviesrapport: 'Van wie is deze hond? Politieke sturing op dienstverlening en ICT'

De Tweede Kamer kan zijn greep versterken op de rol die ICT speelt bij dienstverlening aan de burgers. De Kamer moet daarbij de behoefte van burgers centraal stellen. Nu gaat het bij ICT te vaak en te veel over verbetering van de efficiëntie van de overheid en een goede bedrijfsvoering. De Tweede Kamer moet zich bovendien in een vroegtijdig stadium buigen over het belang van ICT en dienstverlening in wetgevingstrajecten. Daartoe kan een tweejaarlijkse 'scan' dienen om te toetsen of in voorgenoemde wetgeving de dienstverlening voldoet aan behoeften van burgers en of ICT-toepassingen voldoen aan criteria zoals toegankelijkheid, transparantie, veiligheid en privacy. Dat schrijft de Raad voor het openbaar bestuur medio juni in zijn advies *Van wie is deze hond? Politieke sturing op dienstverlening en ICT*. Het advies is door de Tweede Kamer gevraagd.

'We leggen een zwaar accent op een overheid met een menselijk gezicht, ICT is een fantastisch hulpmiddel, maar burgers hechten ook aan menselijk contact, vaak graag per telefoon. Ze willen informatie, die is afgestemd op hun situatie. Klachten en ideeën moeten serieus worden genomen. 'Procedurele zuiverheid' is cruciaal', aldus Rob-voorzitter Jacques Wallage bij de aanbieding van het advies aan Tweede Kamerlid Brigitte van der Burg op 12 juni.

Briefadvies, samen met de Gezondheidsraad, over openbaarmaking van klachten, meldingen en signalen door de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ)

De Raad voor het openbaar bestuur en de Gezondheidsraad pleiten voor meer openheid bij afhandeling van klachten en meldingen ingediend bij de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ). Betere informatie voor de klagers en meer empathie zijn nodig. Het direct openbaar maken van klachten en meldingen door de IGZ is volgens de Raden niet gewenst. Dat staat op gespannen voet met rechtsbeginselen zoals hoor en wederhoor. Dat schrijven de Raden in een advies, medio oktober uitgebracht, dat is gevraagd door minister Schippers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Het gezamenlijke advies van de Raden is getoetst in de Beraadsgroep Gezondheidsethiek en Gezondheidsrecht van de Gezondheidsraad.

Briefadvies: 'Beleidscontinuïteit in tijden van discontinuïteit'

Verdere versnelling van het wetgevingsproces is vooral mogelijk in de ambtelijke voorfase. Wanneer dat deel van het beleidsproces opener is, worden risico's en onvolkomenheden eerder gesignaleerd en dat levert in het vervolg tijdwinst op. Met versnelling van het wetgevingsproces leidt de huidige politieke instabiliteit minder snel tot beleidsdiscontinuïteit. Tegelijk is het belangrijk om naast de versnelling van wetgeving breder en dieper te kijken naar de oorzaken van politieke instabiliteit. Dat schrijft de Raad voor het openbaar bestuur begin november 2013 in een advies aan minister Plasterk van BZK. Hij had de Rob eerder dat jaar om advies gevraagd over beleidsdiscontinuïteit. In zijn adviesvraag wees de minister erop dat de zittingsduur van politieke besturen zoals het kabinet en colleges van b&w's het laatste decennium korter is geworden. Omdat beleid maken tijd kost, kan dat betekenen dat het proces van beleidsvorming onder druk komt te staan. Dat geldt vooral voor ingrijpende beleidswijzigingen.

Adviesrapport: 'Met Europa verbonden: een verkenning van de betekenis van Europa voor gemeenten provincies'

Of men Europa nu ziet als probleem of als oplossing: voor gemeenten en provincies is Europa vooral een realiteit. Die constatering doet de Raad voor het openbaar bestuur in zijn – ongevraagde – advies *Met Europa verbonden: een verkenning van de betekenis van Europa voor gemeenten en provincies*. Ongeveer 70 procent van de Europese regelgeving wordt uitgevoerd door gemeenten en provincies. Daarnaast krijgen de decentrale overheden aanzienlijke bedragen uit de Europese structuurfondsen. Gemeenten en provincies kunnen van elkaar leren hoe zij de Europese werkelijkheid zo goed mogelijk kunnen inzetten voor hun eigen beleidspraktijk. Gemeenten en provincies die het Europese beleidsvormingsproces willen beïnvloeden, moeten ten eerste duidelijk voor ogen hebben rondom welke thema's het nuttig is om de Europese arena te betreden. Lobbywerk kost veel tijd en inzet, daarom is het aan te raden selectief te zijn in de Europese ambities. Door de eigen agenda naast de Europese te leggen kunnen overlappende, dus kansrijke, thema's worden geïdentificeerd. Een tweede stap is om samenwerking met andere overheden, regio's of netwerken te zoeken die een gedeeld belang hebben. Rob-voorzitter Jacques Wallage bood het advies op 25 november op een lunchbijeenkomst aan aan de voorzitter van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, mevrouw Annemarie Jorritsma.

Briefadvies over het wetsvoorstel vereenvoudiging en digitalisering van het procesrecht

Op verzoek van de minister van Veiligheid en Justitie heeft de Raad voor het openbaar bestuur eind november geadviseerd over het wetsvoorstel vereenvoudiging en digitalisering van het procesrecht. De uitgangspunten van het wetsvoorstel kunnen op instemming van de Raad rekenen. De Raad is positief over civiele- en bestuursrechtelijke geschillenbeslechting waarin de burger snel en goedkoop een oplossing kan krijgen voor zijn huis-, tuin- en keukengeschillen. Dat kan onbehagen van burgers die uit kostenafwegingen afzien van een gang naar de rechter, wegnemen. Wel plaatst de Raad een paar kanttekeningen. Zo vraagt een actieve rol van de rechter om andere kwaliteiten van rechters. Verder is digitalisering niet alleen modernisering van het procesrecht, het is ook bedoeld om de uitvoeringskosten te beheersen. Volgens de Raad mag het efficiencydenken echter niet doorschieten. Ten slotte signaleert de Raad dat ICT niet slechts een uitvoeringskwestie is, maar dat het van veel strategischer belang is dan vaak wordt aangenomen.

2.3 Activiteiten

Bijeenkomsten

Op donderdag 18 april hield de Raad voor het openbaar bestuur in Felix Meritis in Amsterdam een conferentie onder de titel: 'Politieke partijen: revitaliseren of op zoek naar alternatieven?' De conferentie werd bijgewoond door zo'n honderd wetenschappers en vertegenwoordigers van politieke partijen en bewegingen. Kris Deschouwer, hoogleraar politicologie aan de Vrije Universiteit Brussel, hield de keynote-speech. In het ochtendprogramma waren er verder inleidingen van Ingrid van Biezen, hoogleraar politicologie aan de Universiteit Leiden en Rens Vliegenthart, universitair hoofddocent politieke communicatie aan de Universiteit van Amsterdam. Het middagprogramma bestond uit drie parallelle workshops, gewijd aan de functies die politieke partijen geacht worden te vervullen. De eerste workshop, voorgezeten door Rob-lid Monique Leyenaar, ging over rekrutering, selectie en representatie. De tweede workshop had als onderwerp articulatie, aggregatie, integratie en programmering en werd geleid door Rob-lid Sarah de Lange. De derde workshop, voorgezeten door Josje den Ridder (SCP) ging over mobilisatie en communicatie. Rob-voorzitter Jacques Wallage verzorgde het welkomstwoord en een afsluitende reflectie. Dagvoorzitter was Kars Veling, directeur van Prodemos. Ten behoeve van de conferentie heeft Jacques Wallage tien bestuursleden (hoofdzakelijk voorzitters) van landelijke politieke partijen geïnterviewd. Een video-compilatie van die interviews is op de conferentie vertoond en op de Rob-website geplaatst, evenals de drie plenaire lezingen.

Op 25 april hield de Raad in samenwerking met Netwerk Democratie en de Universiteit Leiden bij de Campus Den Haag van diezelfde universiteit de bijeenkomst 'Gij zult openbaar maken' over transparantie in openbaar bestuur en wetgeving.

Kars Veling, Rens Vliegenthart, Ingrid van Biezen en Kris Deschouwer luisteren op de eerste rij aandachtig naar Jacques Wallage

De Rob publiceerde eind 2012 zijn advies *Gij zult openbaar maken*. Een belangrijke conclusie van dat rapport is dat actieve openbaarheid vanuit de overheid het vertrouwen van de burgers in de overheid bevordert. Een internationaal-vergelijkend WODC-rapport dat de Universiteit Leiden opstelde in opdracht van het ministerie van Veiligheid en Justitie, laat zien dat het wetgevingsproces in Nederland transparanter kan. Rob-voorzitter Jacques Wallage en Hans-Martien ten Napel (Universiteit Leiden) gingen op de bijeenkomst in op beide rapporten. Daarna gingen politici en wetenschappers hierover met elkaar in debat: Linda Voortman (Tweede Kamerlid voor GroenLinks), Charlotte Maas (Teldersstichting), Roos Vermeij (Tweede Kamerlid voor de PvdA), Munish Ramlal (Bureau van de Nationale ombudsman), Reijer Passchier (Universiteit Leiden) en Stephan Grimmelhuijsen (Universiteit Utrecht). Netwerk Democratie sloot de dag af met de lancering van de website Volgdewet.nl. Daarmee kan men het wetgevingsproces volgen en zien op welk moment men invloed kan uitoefenen. De organisatoren legden de diverse sprekers op video vast. Deze opnamen zijn via Youtube te vinden:

<http://www.youtube.com/user/NetwerkDemocratie?feature=watch>.

De Wet openbaarheid van bestuur staat al geruime tijd ter discussie. De Raad voor het openbaar bestuur pleit in zijn advies *Gij zult openbaar maken* (september 2012) voor een veel actievere openbaarmaking van overheidsinformatie. Dat zou bijvoorbeeld kunnen worden vastgelegd in een Wet op de overheidscommunicatie. Maar vooral is er een cultuuromslag nodig bij alle overheidslagen. In het kader van de Montesquieu Zomerconferentie hield de Raad voor het openbaar bestuur een bijeenkomst over openbaarheid op 4 september 2013 in het Haagse Nieuwspoor. Rob-voorzitter Jacques Wallage gaf een toelichting op het advies 'Gij zult openbaar maken'.

Discussie over openbaarheid op 4 september 2013 in Nieuwspoor

Vervolgens gaf Mark de boer, hoofd concerncommunicatie van de gemeente Rotterdam, een kritische reflectie op openbaarheid van bestuur. Daarna was er voor de ruim negentig deelnemers gelegenheid voor discussie. Zie voor een foto-impressie en een videoverslag van de bijeenkomst: http://www.montesquieu-instituut.nl/id/vj8qcrzxafem/gij_zult_openbaar_maken.

Op maandag 16 en dinsdag 17 september bracht een afvaardiging van de Raad voor het openbaar bestuur (de leden Jacques Wallage, Remco Nehmelman en Sarah de Lange en senior adviseur Rien Fraanje) een werkbezoek aan Schotland. De Rob was daartoe uitgenodigd door zijn Vlaamse zusterorganisatie VlaBest. In Schotland spelen vergelijkbare vraagstukken rond de decentralisatie van taken en de verhouding tussen taak en schaal als in Nederland. In Edinburgh brachten de leden van de Rob-delegatie onder meer een bezoek aan het Schotse parlement en voerden zij gesprekken met politici, ambtenaren en wetenschappers.

Louise Gunning-Schepers, voorzitter van het College van Bestuur van de Universiteit van Amsterdam en van de Hogeschool van Amsterdam, sprak op 30 oktober onder de titel 'Politieke retoriek, de markt en de angst voor de dood' de Rob-lezing uit. Zij ging daarbij in op de verhouding tussen overheid, markt en zorg. Volgens Gunning zijn we het eens over de 90 procent van de zorguitgaven, maar lopen de zorgkosten uit de hand door de bewegingsruimte in de resterende 10 procent. Die resterende 10 procent kan dan zomaar toenemen tot 30 procent. Ze benadrukte dat in de spreekkamer het goede gesprek tussen arts en patiënt moet plaatsvinden. Daar kunnen onnodige behandelingen worden voorkomen en kan verspilling worden tegengegaan.

Louise Gunning-Schepers spreekt de Rob-lezing 2013 uit

Malou van Hintum, freelance wetenschapsjournalist, gaf een reactie en leidde de discussie. Jacques Wallage, voorzitter van de Rob, benadrukte dat een goede verstandhouding tussen arts en patiënt kan worden doorgetrokken naar een goede verhouding tussen overheid en burgers. Dat gesprek komt de onderlinge verhouding ten goede en bespaart ook kosten. Alle bijdragen zijn gebundeld in een boekje.

Op 25 november hield de Raad voor het openbaar bestuur in de Haagse 'Sociëteit De Witte' een goed bezochte lunchbijeenkomst rond de presentatie van zijn advies *Met Europa verbonden. Een verkenning van de betekenis van Europa voor gemeenten en provincies*. Rob-voorzitter Jacques Wallage bood het advies na een korte toelichting aan aan Annemarie Jorritsma, voorzitter van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en burgemeester van Almere. Zij gaf een eerste reactie op het advies. Cor Lamers, burgemeester van Schiedam, en Rogier van der Sande, gedeputeerde van de provincie Zuid-Holland, gaven een presentatie over de manier waarop de gemeente Schiedam respectievelijk de provincie Zuid-Holland in de praktijk omgaan met Europa. Daarbij putten zij beiden ook uit hun ervaringen als rapporteur van het Comité van de Regio's, het officiële EU-adviesorgaan voor decentrale overheden.

Jacques Wallage biedt het advies 'Met Europa verbonden' aan Annemarie Jorritsma aan

Spreekbeurten

Op verzoek van enkele tientallen gemeenten hebben Rob-voorzitter Jacques Wallage en Rob-adviseurs Eva de Best en Rien Fraanje met bestuurders, gemeenteraadsleden en ambtenaren gesproken over de mogelijke betekenis van het Rob-advies *Loslaten in vertrouwen* voor hun werk.

Op 28 juni hield Jacques Wallage de Godshuizenlezing 2013 in 's-Hertogenbosch onder titel 'Over professionele organisaties en "heel de mens"'.

Op 7 november 2013 sprak Jacques Wallage in Tilburg op een bijeenkomst van de Vereniging voor Administratief Recht (VAR) en het ministerie van BZK over procedurele rechtvaardigheid. Belangrijker nog dan de beleidsbeslissingen zelf, is het proces dat tot die beslissingen leidt. Het serieus nemen van belanghebbenden en betrokkenen in de beleidsvoorbereiding is voorwaarde voor een zorgvuldig proces en vertrouwen in het bestuur.

Op 18 november 2013 hield Jacques Wallage op het Landelijk Congres Huiselijk Geweld en Kindermishandeling de keynote-speech. Hij ging in zijn speech in op schuld en verantwoordelijkheden bij geweld achter de voordeur en maakte daarbij onderscheid tussen de verantwoordelijkheid van de professionals en die van bestuurders en politici, mede gelet op de aanstaande decentralisatie van (jeugd)zorgtaken naar gemeenten.

Evaluatie

De Raad voor het openbaar bestuur heeft zijn functioneren over de afgelopen vier jaar geëvalueerd. In zijn vierde periode (2009-2013) heeft de Raad in totaal vijftien adviezen en acht andersoortige inhoudelijke publicaties (zoals essaybundels en de Rob-lezingen) uitgebracht. De adviezen waren gericht op thema's met betrekking tot het functioneren van de democratie, de inrichting van het openbaar bestuur en de bestuurlijke organisatie van veiligheidsbeleid. Een rode draad vormde hierin het thema van vertrouwen: de noodzaak om burgers opnieuw en sterker te betrekken bij het functioneren van de politiek en het bestuur en zo het vertrouwen van burgers in politiek en bestuur te vergroten. De Raad constateerde in de afgelopen periode dat er ingrijpende politieke verschuivingen en maatschappelijke veranderingen hebben plaatsgehad. Hij stelde zich ten doel om die veranderingen te analyseren en de betekenis ervan voor het functioneren van democratie en het bestuur te doorgronden. Een rode draad in deze analyses vormde het thema van vertrouwen. Een belemmering om het vertrouwen van burgers in de overheid te versterken is dat burgers in hoofdzaak in horizontale netwerkverbanden leven, terwijl politici en bestuurders nog vooral in verticale gezagskolommen denken en opereren. Dit resulteert in uiteenlopende verwachtingspatronen en schurende verhoudingen.

Het kernadvies *Vertrouwen op democratie* heeft een aanzienlijke doorwerking gehad in bestuurlijke en maatschappelijke meningsvorming over het functioneren van de democratie. Dit blijkt onder meer uit de vele reacties op het advies (die zijn gebundeld in een vervolgpublishatie), uit de vele uitnodigingen voor spreekbeurten in het hele land, en uit commentaren in blogs en de geschreven pers ook jaren nadat het advies is uitgebracht. Ook zijn in veel gemeenten en provincies processen gestart om burgers meer bij de overheid te betrekken.

Zij hadden zelf al geconcludeerd dat dit een cruciale voorwaarde is voor een goed functionerende democratie, en/of voelden zich geïnspireerd door het advies van de Rob. Maar de directe doorwerking op het politieke debat in Den Haag zelf is, voor zover de Raad dat kan waarnemen, tot dusver veel minder groot. Veel politici voelen zich niet echt aangesproken door het advies, hoewel dat wel werd beoogd. Tegelijk ziet de Raad op specifieke onderdelen toch aanwijzingen dat de geest van het advies begint door te klinken in de wijze waarop politici en politieke partijen invulling geven aan hun rol. Zo is de kabinetsformatie van 2012 door de Tweede Kamer zelf geregisseerd en hebben Kamerleden aangedrongen op meer structurele openbaarheid van dat proces. Dit is in lijn met specifiek hierop gerichte adviezen van de Raad. Verder hoopt (en verwacht) de Raad dat lokale en regionale ervaringen met burgerparticipatie uiteindelijk ook hun weerslag en vertaling zullen krijgen in initiatieven en ontwikkelingen op nationaal niveau.

De adviezen over bestuurlijke inrichting kregen volop aandacht van vooral Kamerleden in debatten over zowel de gewenste inrichting als de wijze hoe die te bereiken. De kernboodschap van de Raad op dit vlak betreft de noodzaak om een procesaanpak te hanteren bij stappen om structurele hervormingen in het bestuur door te voeren. Deze adviezen kregen weliswaar voldoende aandacht in de pers, maar minder prominent dan de adviezen over democratie.

De adviezen over veiligheid zijn vooral binnen het veiligheidsdomein uitvoerig en veelvuldig besproken. Zij hebben, naar het oordeel van de Raad, vooral bijgedragen aan het denken over de centrale vragen in dit domein: hoe realiseer je veiligheid, hoe zorg je ervoor dat burgers die veiligheid ook ervaren en hoe kunnen bestuurders veiligheidsrisico's beperken dan wel verstandig omgaan met incidenten wanneer die zich voordoen.

De feitelijke doorwerking van adviezen is in beginsel erg lastig te kwantificeren. Ook kan doorwerking in de tijd soms pas jaren na het uitbrengen van een advies zichtbaar worden. Toch meent de Raad, op grond van de uitgebreide aandacht voor zijn adviezen, niet alleen bij de opdrachtgevers maar ook op veel bijeenkomsten in het land, via elektronische media (o.a. duizenden bezoekers van de website) en in de pers (honderden berichten per jaar) te mogen concluderen dat zijn adviezen een tastbare doorwerking hebben gehad in maatschappelijke en politieke debatten.

De wettelijk verplichte evaluatie vormde voor de Raad in 2013 ook de aanleiding om vooruit te blikken naar de komende periode. Ten behoeve van de evaluatie heeft bureau Berenschot een externe verkenning uitgevoerd door gesprekken te voeren met vertegenwoordigers van vijf verschillende ‘doelgroepen’ van de Raad: (oud-)ministers van BZK, ambtenaren, bestuurders, wetenschappers en vertegenwoordigers van media. Bij het formuleren van de vernieuwde koers heeft de Raad dankbaar gebruik gemaakt van de resultaten van de verkenning van bureau Berenschot. Daarbij is het vooral van belang dat de Raad meer duidelijkheid schept ten aanzien van de verschillende verwachtingen over de functies van de Raad. Samengevat neemt de Raad zich voor de komende vier jaar het volgende voor:

- Een inhoudelijke verbreding van zijn adviesagenda.
- Verdere versterking van de aandacht voor communicatie, inclusief de inzet van sociale media.
- Versterking van de verbinding met de wetenschap en met wetenschappers.
- Versterking van de verbinding met het lokale bestuur.
- Inzet op met name agendabepalende adviezen over onderwerpen die nu urgent zijn of dat in de nabije toekomst zullen worden.
- Een signalering als mogelijk nieuw product van de Raad.
- Per advies afstemming met de opdrachtgevers over de rol die men aan het advies en de Raad wil toekennen.

2.4 Kabinetsreacties

In het verslagjaar verschenen drie kabinetsreacties op adviezen van de Raad. Die reacties geven een eerste indruk van de doorwerking van adviezen en kunnen een nuttige rol spelen in de gedachtewisseling tussen regering en parlement.

Eind mei reageerde het kabinet op het Rob-advies *Belichaming van de kundige overheid. Over openbaar bestuur, incidentenreflexen en risicoaanvaarding*, uitgebracht in december 2012. Het kabinet onderschrijft de conclusies en aanbevelingen van het advies. Minister Plasterk van BZK zegt toe die zoveel mogelijk te verwerken in de verdere activiteiten en resultaten van het programma Risico's en verantwoordelijkheden, dat loopt tot eind 2014. De ambitie van dat programma is om een repertoire te ontwikkelen en uit te dragen, dat bestuurders en ambtenaren helpt om interventies rond risico's en incidenten proportioneel en consistent te houden, juist onder publieke druk. Ook worden hulpmiddelen voor de overheid ontwikkeld om burgers en partijen in de samenleving te stimuleren om eigen verantwoordelijkheid te nemen. De Raad voor het openbaar bestuur blijft betrokken bij dit programma dat op rijksniveau al een aantal jaren loopt.

In juli presenteerde het kabinet de nota *De Doe-democratie*, ‘ter stimulering van een vitale samenleving’. Deze kabinetsnota is een reactie op een aantal adviezen over de rol van de overheid ten aanzien van maatschappelijke initiatief, waaronder het WRR-advies *Vertrouwen in burgers* en het eind 2012 verschenen Rob-advies *Loslaten in vertrouwen. Naar een nieuwe verhouding tussen overheid, markt én samenleving*.

Onder de noemer 'Doe-democratie' steunt het kabinet de visie dat burgers waardevolle initiatieven ontplooiën en dat zij daarbij in hun waarde moeten gelaten en soms steun kunnen gebruiken. Dit vraagt van de overheid een omslag in denken. De overheid past hier volgens het kabinet een bescheiden rol: van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat'.

Eind september presenteerde het kabinet zijn *Visie Open Overheid*. In een bijlage bij zijn visie geeft het kabinet zijn specifieke, uitgebreide reactie op het Rob-advies *Gij zult openbaar maken. Naar een volwassen omgang met overheidsinformatie* uit september 2012. Algemeen uitgangspunt van het kabinet is: 'alles is openbaar, tenzij...'. Dat is ook het uitgangspunt van de Raad voor het openbaar bestuur. Ook in lijn met het Rob-advies is het streven van het kabinet om de toegankelijkheid van overheidsinformatie te verbeteren en de processen bij wetsontwerpen en beleidsvorming opener te maken. De aanbeveling van de Raad om een wet op overheidscommunicatie op te stellen die de huidige Wet openbaar van bestuur (Wob) zou moeten vervangen, neemt het kabinet niet over.

Burger zelden centraal bij ict-dienstverlening overheid

De r...
vrijdag 10 mei 2013 Trouw

Verder zouden burgers snocht moeten krijgen in wat voor hoe de persoonlijke gegevens zijn als reguleren worden ingevuld of veranderd. Het burgergerichte kabinet in veel kamers aan de maatschappelijke en rechts bij alle afwegingen op het gebied van ict-dienstverlening en ict-overname. Het kabinet krijgt het advies van de Tweede Kamer om te kijken naar de mogelijkheden om het belang van ict en de privacy van burgers te waarborgen in het gebruik van digitale diensten. Het kabinet moet zich daar bewust van zijn.

30 procent. Dat blijkt uit onderzoek van TNS NPO. Het kabinet moet zich daar bewust van zijn.

8 nederland

'Kamer moet inhoud ook overdragen'

Wallage: Decentralisatie AWBZ, jeugdzorg en werk dreigt van gemeenten uitvoeringsfabrieken te maken

INTERVIEW

Sytske van Aalstom en Cees van der Laan

Wallage: 'Garanties dat dit lukt, zijn er niet.'

straks zelf over hoe te nemen uitvoeren. Dus ik pleit voor een actieve rol van het parlement bij het maken van de plannen. Stel bijvoorbeeld parlementaire commissies in voor onderzoek en begeleiding van het hele proces en laat het daarna los. Bij de uitvoering zijn de gemeenten aan zet, waarbij de gemeenteraden het democratisch controleren moeten.

om nu duidelijk te maken dat er alles aan wordt gedaan om misstanden te voorkomen, maar dat garanties niet gegeven kunnen worden. Het parlement moet zich daar bewust van zijn.

De overleving van de AWBZ-zorg, jeugdzorg en werk naar de gemeenten is een meegewagende proef, zegt dat zijn wegens niet kwijt, zegt Jacques Wallage, voorzitter van de Raad voor openbaar bestuur (Rob). Daarbij hoort ook een omvang in denken die gemeenteraden gaat denken de inhoud van die reguleren en niet lukt de Tweede Kamer. Dat heeft in nog niet doorgevoerd in Den Haag, waarboven Wallage.

In een deze week uitgebracht advies waarschuwt de Rob voor te grote bevoegdheden van de Tweede Kamer. De reflex van met name de Tweede Kamer is om te overnemen. Dit is niet oververvoerd. Trouw woensdag 8 mei 2013

moet je niet verstoren met ingrepen van bovenaf, met interpellaties en moties. Dan kun je over drie jaar de steekproeven voor een parlementaire enquête over waarom het mis is gegaan.

Wat moet de Tweede Kamer dan doen? De Kamer moet een principieel advies geven. Het kabinet moet een plan maken dat de decentralisatie en leen lokale taken, bijvoorbeeld het huis verlaten. Als je kind het huis verlaten wordt te rolf voor de Kamer. De gemeenteraden van den Helder gat

Wallage: Gemeenten in het nauw

Raad openbaar bestuur: Sociale garantie wordt vervangen door activeringsbeleid

Sytske van Aalstom

Het decentralisatiebeleid van het kabinet loopt spaak als gemeenten niet de verantwoordelijkheid van de AWBZ-zorg, jeugdzorg en werk kunnen uitvoeren. Het beslist met vooral in politiek. Den Haag doet dingen dat ze op dat terrein aantonen zijn en geen uitvoeringsinstellingen. Als je dit precieze proces naar goed uitvoert, kan je al over drie jaar de stoelen voor een parlementaire enquête klampten.

Kamer moord en brand schreeuwt en vindt dat 'er moet worden ingegrepen', over Wallage uit ervaring. Maar die commotie moet je voor zijn, stelt hij. 'Ga niet praten als het incident is. Wees als kabinet in debatten met de Kamer eerlijk over risico's', spreekt uit dat je geen garanties kunt geven en maak afspraken over een terughoudende rol van de nationale politiek.

Het betekent ook dat de gemeenten de klappen opvangen bij persoonlijke en maatschappelijk tegenslag. 'Zij worden daarmee het stootvlak van de samenleving: hoevel vangnet en hoevel is trampolineren', vermeldt hij dat er onderling tussen de gemeenten grote verschillen ontstaan in bijvoorbeeld de leveringen chronisch zieken. 'Wanneer de Kamer instemt met de decentralisatie, accreditatie en ook de differentiatie die daarmee onontkoombaar ontstaat Wallage: 'Er zullen zonder twiifel zaken fout gaan. Het kan bij de jeugdzorg schrijnende situaties opleveren. Een voorbeeld? Nu bezit de kinderrechtler of de raad voor de kinderrechtsbescherming of een kind medische hulp nodig heeft. De scheiding psychische hulp krijgt. De justitie daarvan kunnen oplopen tot boven de ton. Een kleine gemeente heeft daar domweg het geld niet voor'.

'Gemeenten worden het stootvlak van de samenleving: hoevel vangnet en hoevel is trampolineren?'

De kans is groot dat bij zo'n toekomstig schrijnend geval de Tweede

BB
BINNENLANDS BESTUUR

EEN ALTERNATIEF VOOR DE POLITIEKE PARTIJ?

24 januari 2013 1 reactie

Wel alternatieven voor politieke partijen? En zo nee, moeten partijen zich dan herdefiniëren? Die vragen stonden op de conferentie 'Politieke partijen: revitaliseren of op zoek naar alternatieven?'

niet in de haak op de conferentie, georganiseerd door de Raad voor het openbaar bestuur (Rob) in Felix Meritis in Amsterdam. Het werd vooraf gegaan door waarschuwend woorden van ProDemos-directeur Kars Velling: 'Als je het ene of het ander met het onderwerp "Het lege midden" en een jaar later met het onderwerp "De herontdekking van de haak".'

et Beppe Grillo en de politoloog Kris Deschouwer van de Vrije Universiteit Brussel benoemt de situatie in Italië als voorbeeld. Beppe Grillo had succes met zijn moeibare kritiek op politieke partijen: bij partijen worden mensen niet te de partijlijn volgen. Er wordt vaak meewarig naar figuren als hij gekeken, maar die worden niet, zegt Grillo. Het is geen fraai verhaal, maar de teneur is bekend.

evenveel vrouwelijke mannen te laten vertegenwoordigen of een verscheidenheid aan opleiding. Het is een diploma democratie. Partijen hebben wel een plaats in de samenleving, maar ze zijn verhuisd van samenleving naar de samenleving.

PvdA | Groningen

Loslaten in vertrouwen - Groningen is er aan toe

Categorieën: Fractie, Stad

door Erica van Lente

24 januari 2013

Niet de vraag hoe veel ruimte burgers moeten krijgen, maar de vraag hoeveel inmenging van de overheid gewenst is. Zo moet de moderne overheid zich richting

SAMEN WERKEN BETER

Hoopkerk Groningen

Offertes aanvragen

Rob me

het gebied van verkeer en openbaar vervoer. Het gebied van verkeer en openbaar vervoer is op. Leefbaarheid naar voorzieningen en de gemeente als visie-groningen.

zoals Suikerriek, hst of over de buurten? Kan

3. Communicatie

3.1 Website, nieuwsbrief en sociale media

De website www.rob-rfv.nl, die is vernieuwd, trok in 2013 ruim 8.000 bezoekers per maand, een stijging met ruim 2.000 bezoekers ten opzichte van 2012. Het advies *Loslaten in vertrouwen*, uitgegeven in 2012, stond in 2013 voortdurend in de top 3 van meest geraadpleegde items op de website. De meeste in 2013 via onze eigen website gedownload adviesen zijn: *Loslaten in vertrouwen*, een advies uit 2012, met 6.465 downloads; *Gij zult openbaar maken*, eveneens uit 2012, met 3.103 downloads, en *Van wie is deze hond?*, uit voorjaar 2013, met 1.939 downloads. Daarbij moet bedacht worden dat rond de *adviezen Loslaten in vertrouwen* en *Gij zult openbaar maken* vele bijeenkomsten zijn georganiseerd door onszelf, en vaak ook in samenwerking met anderen.

De Rob-adviezen zijn ook vaak via andere websites te benaderen, bijvoorbeeld via de sites van vakbladen als *VNG Magazine*. Dat gebeurt soms rechtstreeks naar het document, maar ook via links naar onze eigen website. De website biedt de mogelijkheid om reacties te geven op adviezen. Hiervan wordt beperkt gebruik gemaakt. Meest voorkomende reactie is of het boekje van het advies kan worden toegestuurd, maar ook worden er complimenten uitgedeeld. In de loop van 2013 is besloten om de presentatie van grote adviezen op onze website te verbeteren. Nieuwe standaard is dat naast het nieuwsbericht worden geplaatst: een videoboodschap van circa twee minuten door de voorzitter; het persbericht; de samenvatting als apart document; het integrale advies.

Mensen kunnen zich via de website abonneren op de elektronische nieuwsbrief. De nieuwsbrief besteedt aandacht aan de adviezen van de Raden en aan de andere activiteiten. Vanuit de nieuwsbrief kan men direct doorklikken naar de adviezen en achtergrondinformatie bij activiteiten die op de website staan. De nieuwsbrief telt (na een opschoonactie) 1.160 abonnees.

In 2013 is een klein vooronderzoekje gedaan naar de toepasbaarheid van sociale media voor de Rob en de Rfv. Daaruit bleken Twitter, LinkedIn en Facebook de beste communicatieve mogelijkheden te bieden, mede gelet op onze doelgroepen. De inzet van sociale media kan ook een stimulans zijn voor extra bezoeken aan onze website; dat geldt met name voor Twitter. In 2014 wordt gestart met de implementatie van sociale media.

3.2 Overige communicatie rondom adviezen en activiteiten

Persvoorlichting blijft een speerpunt. Dit leidt altijd tot aandacht in de vakpers voor de adviezen. Daarnaast is er ook geregeld landelijke media-aandacht. In 2013 gold dat bijvoorbeeld voor de decentralisatieadviezen (*Trouw* en *Het Financieele Dagblad*) en voor de Rob-lezing door Louise Gunning (*NRC Handelsblad*).

Het advies *Loslaten in vertrouwen* bleek in 2013 nog steeds een absolute topper te zijn bij gemeenten en provincies. De voorzitter en leden van de staf trokken vele malen het land in om het advies toe te lichten. De *overheidsparticipatietrapp* is inmiddels in politiek-bestuurlijk Nederland en bij communicatieprofessionals een begrip geworden.

Bijeenkomsten van de Raad trekken in de regel veel belangstelling en de discussies zijn van hoge kwaliteit. Dit gold in 2013 onder meer voor twee bijeenkomsten over *Gij zult openbaar maken*, de conferentie over de toekomst van politieke partijen, de bijeenkomst over *Met Europa verbonden* en de Rob-lezing.

De leden van de Raad en medewerkers zorgen geregeld voor extra voorlichting en het ophalen van input door publicaties en presentaties over uitgebrachte en nog te verschijnen adviezen (zie ook bijlage V).

4. Samenstelling Raad

Per 1 juli 2013 zijn benoemd als nieuwe leden van de Raad voor het openbaar bestuur: prof. dr. Marcel Boogers, hoogleraar innovatie en regionaal bestuur van de Universiteit Twente en senior consultant BMC groep, dr. Remco Nehmelman, universitair hoofddocent staats- en bestuursrecht aan de Universiteit Utrecht, dr. Milo Schoenmaker, burgemeester van Gouda, en Albertine van Vliet-Kuiper, dijkgraaf van het waterschap Velt en Vecht en oud-burgemeester van Amersfoort. Prof. drs. Jacques Wallage, voorzitter van de Raad, en lid prof. dr. Monique Leyenaar, zijn per 1 juli herbenoemd voor een periode van vier jaar.

In 2013 nam de Raad afscheid van drie leden: mr. dr. Geert Dales, onder meer oud-burgemeester van Leeuwarden, prof. mr. Margriet Overkleeft-Verburg, emeritus hoogleraar staats- en bestuursrecht aan de Erasmus universiteit Rotterdam, en mr. drs. Shaktie Rambaran Mishre, senior manager KPMG Management Consulting. De Raad dankt hen voor hun bijdrage die zij hebben geleverd in de periode 2009-2013.

De samenstelling van de Raad eind 2013 is opgenomen in bijlage I.

5. Secretariaat

De Raad voor het openbaar bestuur en de Raad voor de financiële verhoudingen hebben een gedeeld secretariaat. In het verslagjaar is de vaste samenstelling van het secretariaat niet veranderd. Wel vond er op 1 september een 'jobruil' plaats, in eerste instantie voor de periode van een jaar. Rob-adviseur drs. Paul de Goede ruilde van werkplek met dr. Marjolijn Blom, adviseur bij het bureau verkenningen en onderzoek van het DG Bestuur en Koninkrijksrelaties van het ministerie van BZK. Medio november trad drs. Eric Laken in tijdelijke dienst als senior adviseur. Evenals in voorgaande jaren bood het secretariaat in 2013 ruimte aan enkele stageaires.

6. Financieel overzicht

In financieel opzicht werken de Raad voor het openbaar bestuur en de Raad voor de financiële verhoudingen (Rob en Rfv) met één budget.

	Begroting	Uitgaven
Ambtelijk personeel	928.000	957.591
Vergoedingen raadsleden	174.000	167.089
Materiële en overige uitgaven	169.000	219.753
Totaal	1.271.000	1.344.433

Toelichting

De budgetoverschrijding is het gevolg van twee detacheringen in het jaar 2013. De vergoedingen daarvoor zijn niet tijdig naar het secretariaat van de Rob en de Rfv overgeboekt, terwijl de salariskosten wel op het budget bleven drukken.

Bijlage I

Samenstelling van de Raad voor het openbaar bestuur ultimo 2013

Voorzitter

De heer prof. drs. J. Wallage, bijzonder hoogleraar integratie en openbaar bestuur Rijksuniversiteit Groningen

Leden

De heer prof. dr. M.J.G.J.A. Boogers, bijzonder hoogleraar innovatie en regionaal bestuur Universiteit Twente en senior adviseur BMC

De heer L.J.P.M. Frissen, oud-commissaris van de koningin Limburg

Mevrouw dr. S.L. de Lange, universitair hoofddocent politicologie Universiteit van Amsterdam

Mevrouw prof. dr. M.H. Leyenaar, hoogleraar vergelijkende politicologie Radboud Universiteit Nijmegen

Mevrouw drs. H.M. Möhring, MMC, partner Boer & Croon Executive Managers

De heer prof. mr. dr. R. Nehmelman, hoogleraar publiek organisatierecht, in het bijzonder op het terrein van het waterbeheer, juridische aspecten van duurzame ontwikkeling en beheer van de leefomgeving, Universiteit Utrecht

De heer dr. M. Schoenmaker, burgemeester Gouda

Mevrouw A. van Vliet-Kuiper, dijkgraaf Waterschap Velt en Vecht

Waarnemend lid

De heer mr. M.A.P. van Haersma Buma, dijkgraaf Hoogheemraadschap van Delfland en voorzitter Raad voor de financiële verhoudingen

Bijlage II

Samenstelling van het secretariaat Rob en Rfv in 2013

Secretaris:

de heer dr. C.J.M. Breed

Plv. Secretaris:

de heer mr. G.A. van Nijendaal

Adviseurs:

mevrouw J.E. de Best MSc

de heer drs. M.J. Fraanje

de heer drs. P.C. de Goede

de heer drs. P. de Jong

de heer drs. M.M.S. Mekel

mevrouw K.R. Veldhuizen MSc

Communicatieadviseur:

mevrouw H.H.M. Loogman

Bedrijfsbureau:

mevrouw Z. Chandoe

mevrouw M.J. Polderman-Zuidwijk

Werkprogramma 2014

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Dr. R.H.A. Plasterk
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Geachte minister Plasterk,

Hierbij biedt de Raad voor het openbaar bestuur u zijn voornemens voor het werkprogramma 2014 ter vaststelling aan. Deze zijn gebaseerd op diverse gesprekken met ambtenaren, betrokkenen en deskundigen. Zij sluiten aan bij het beleid van dit kabinet en zijn tegelijk gericht op de nieuwe ontwikkelingen die door dat beleid in gang zijn gezet. Het advies over de positie en rol van de rijksdienst kijkt wat verder vooruit en is gericht op de vraag hoe de rijksoverheid zich op de middellange termijn verder kan ontwikkelen om beter te zijn toegerust op de complexe opgaven die in het komende decennium de aandacht vragen.

Op 1 juli 2013 is de vijfde raadsperiode van deze Raad ingegaan. Daartoe zijn vier nieuwe raadsleden benoemd, terwijl de voorzitter en één raadslid zijn herbenoemd. Van drie andere leden loopt de zittingstermijn later in deze raadsperiode af. Ter voorbereiding van de nieuwe raadsperiode heeft de Raad in de afgelopen periode een zelfevaluatie uitgevoerd en een externe toetsing laten uitvoeren. In september van dit jaar zal de Raad in zijn nieuwe samenstelling conclusies trekken uit deze exercities. Die conclusies zal de Raad uiteraard ook bespreken met zijn opdrachtgevers: het kabinet en het parlement. Dat kan wellicht ook leiden tot een bijstelling van het werkprogramma of andere accenten in de adviestrajecten. Het voorgenomen werkprogramma bestaat uit vier adviestrajecten:

1. De vitaliteit van het lokaal bestuur

Het lokale bestuur staat in deze jaren in het middelpunt van veel bestuurlijke en maatschappelijke ontwikkelingen. De rijksoverheid decentraliseert een aantal zware taken naar het lokaal bestuur. De verhouding tussen overheid en burgers ondergaat mede daardoor aanzienlijke veranderingen. Maar er zijn ook autonome maatschappelijke ontwikkelingen die kort kunnen worden aangeduid als de horizontalisering van de samenleving. Dit komt onder meer tot uitdrukking in tal van burger- en private initiatieven, die vaak een lokaal karakter hebben. Ook vergt de uitvoering van lokale taken vaak intensieve samenwerking met andere gemeenten, maar ook met semi-publieke en private instellingen, zoals scholen, woningcorporaties, zorginstellingen en bedrijven. Hoe gaan bestuurders daarmee om en welke eisen stelt dit aan hun functioneren? En welke betekenis hebben deze ontwikkelingen voor de werking van de lokale democratie? En voor de positie en rol van de burgemeester? Op veel plekken in het land, vaak mede in gang gezet of ondersteund door het ministerie van BZK, wordt nagedacht over deze ontwikkelingen en wordt ook wetenschappelijk

onderzoek verricht. De Raad stelt zich ten doel om te analyseren wat de belangrijkste ontwikkelingen hierbij zijn en welke betekenis daaraan moet worden toegekend. Versterken zij elkaar of werken zij in tegengesteld richtingen? Hoe ingrijpend zijn deze ontwikkelingen, en is aanvullend beleid nodig, ook van rijkswege, om de publieke doelstellingen te kunnen doen slagen? Dit adviestraject zal in nauwe samenspraak met het ministerie, de VNG en lokale bestuurders nader worden uitgewerkt en moet uitmonden in een strategisch advies met concrete handelingsperspectieven voor diverse actoren.

2. Prettig contact met de overheid

De overheid is er om het algemeen belang te behartigen. Zij doet dit voor een belangrijk deel door het nemen van besluiten waarin de rechtspositie van een of meer burgers wordt vastgelegd. De overheid behartigt het algemeen belang het beste wanneer haar besluiten niet alleen in overeenstemming zijn met het recht, maar ook recht doen aan de daarbij betrokken belangen en door de betrokken burgers worden aanvaard. Dit is nu vaak nog onvoldoende het geval zoals onder meer blijkt uit onderzoek naar de ontevredenheid van burgers. De rijksoverheid heeft met behulp van het project 'Prettig contact met de overheid' stappen gezet om hierin verbetering te brengen door een meer open en oplossingsgerichte aanpak te kiezen. Daarbij zijn significante successen geboekt: een sterke daling van klachtenprocedures, een kortere doorlooptijd van procedures en kostenbesparingen. Toch is het in de laatste jaren nog niet goed gelukt om deze nieuwe benadering ook buiten de initiële pioniersprojecten te verbreden en te verankeren. Er lijkt een moeilijk te beslechten spanning te bestaan tussen enerzijds de overheidsstructuren en de bureaucratisch-juridische cultuur rondom het nemen van besluiten en anderzijds de leefwereld van burgers. De informele aanpak stelt nieuwe, andere eisen aan de professionaliteit van ambtenaren en ook aan het midden- en topmanagement. Ook zijn er nieuwe vragen met betrekking tot de discretionaire ruimte voor ambtenaren en over de organisatiecontext. De raad voor het openbaar bestuur wordt gevraagd om advies uit te brengen over de wijze waarop deze belemmeringen kunnen worden doorbroken.

3. De positie en rol van de rijksoverheid

Het takenpakket van de rijksoverheid is in de laatste jaren ingrijpend veranderd. Veel taken zijn gedecentraliseerd naar provincies en gemeenten, of zullen binnenkort worden gedecentraliseerd (zorg, werk, jeugd, natuur, ruimte). De rijkstaken nemen af, of veranderen aanzienlijk van karakter. Stelselverantwoordelijkheid komt in de plaats van de verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van concrete taken. Tegelijk verandert de relatie tussen de overheid, maatschappelijke instellingen en burgers. Dat vergt andere werkwijzen en wellicht ook een ander type ambtenaar. Parallel aan deze ontwikkelingen neemt de invloed en reikwijdte van besluitvorming op Europees niveau toe. De economische en financiële crises hebben geleid tot een meer intensieve Europese samenwerking. Ook neemt de betekenis en invloed van het Europese Parlement geleidelijk, maar wel steeds meer toe. De positie van de Nederlandse rijksoverheid verandert daardoor niet alleen in relatie tot de EU maar ook ten opzichte van provincies en gemeenten. Ten slotte is ook de organisatie van de rijksdienst recent in een aantal opzichten is veranderd. De bedrijfsvoering wordt momenteel ingrijpend geherstructureerd, de invoering van de Algemene Bestuursdienst heeft geleid tot een aanpassing van de cultuur en de ambtelijke kokers zijn meer fluïde geworden en werken beter samen. Hoe moet de rijksoverheid zich op de middellange termijn verder ontwikkelen? Wat zal op termijn (4-6 jaar) de positie en rol van de rijksoverheid zijn, wat zijn karakteristieke taken voor het

Rijk en welk type organisatie, werkwijze en ambtenaar passen daar het beste bij? De raad voor het openbaar bestuur wordt gevraagd om deze vragen in hun onderlinge samenhang en fundamenteel te doordenken en daarover advies uit te brengen.

4. Sociale veiligheid

In de laatste decennia maakt sociale veiligheid een vast onderdeel uit van regeerakkoorden. Dit kabinet zet erop in dat burgers zich veilig moeten kunnen voelen op straten en in wijken. Veel beleidsvoornemens uit het regeerakkoord raken de veiligheidszorg op decentraal niveau. Met name de gemeenten hebben de afgelopen jaren steeds meer activiteiten op het gebied van sociale veiligheid ontplooid. Vaak ook in samenwerking met partners zoals burgers, woningcorporaties, onderwijs, zorg, politie en openbaar bestuur. De Raad voor het openbaar bestuur heeft eerder in 2006 advies uitgebracht over 'Sociale preventie: bestuur en beleid aan de voorkant van veiligheid'. Daarin gaat de Raad onder meer in op de vraag in hoeverre gemeenten optimaal gebruik maken van de mogelijkheden voor het invullen van hun regierol op dit terrein, of dat wellicht nieuwe bevoegdheden nodig zijn. Het kabinet vraagt de Raad nu om deze vraag opnieuw te bezien in vervolg op de ontwikkelingen die zich inmiddels hebben voorgedaan, zoals de reorganisatie van de politie, de decentralisaties op diverse terreinen en de veranderende verhouding tussen overheid en burgers. Het kabinet heeft onlangs in zijn nota over 'De doe-democratie' aangegeven wat dit laatste betekent voor de regierol van de overheid. Wat betekenen deze ontwikkelingen voor het vermogen tot samenwerking met andere overheden en met maatschappelijke partners, voor de samenhang in het beleid en de aanpak en voor het vermogen om, waar nodig, snel en slagvaardig te handelen?

Samenhang met kabinetsprioriteiten

Het kabinet heeft voorafgaand aan het opstellen van de werkprogramma's van de adviesraden vijf rijksbrede thema's benoemd waarover zij de strategische raden om advies vraagt, bij voorkeur in onderlinge samenwerking en afstemming. Deze vijf vragen betreffen samengevat:

1. Het vergroten van de kracht en het adaptief vermogen van de samenleving
2. Nieuwe scheidslijnen in de samenleving
3. Duurzame ontwikkeling
4. De verwevenheid van interne en externe veiligheid
5. Handlingsmogelijkheden van de nationale overheid.

Het advies over lokaal bestuur houdt primair, maar niet exclusief, verband met het eerste thema. Het advies 'prettig contact' raakt zowel aan het eerste als aan het vijfde thema. Het advies over de inrichting van de rijksoverheid sluit nauw aan bij het vijfde thema, maar ook het advies over lokaal bestuur raakt hieraan. Het advies over sociale veiligheid, tot slot, kan worden betrokken bij thema vier, afhankelijk van de nadere uitwerking van deze thans nogal breed geformuleerde vraag door de opdrachtgever. De Raad voor het openbaar bestuur zal in samenspraak met de andere raden een traject in gang zetten om met name het eerste rijksbrede thema nader uit te werken en te beantwoorden, door allereerst in een gezamenlijke kenniskamer met vertegenwoordigers van de departementen de balans op te maken van reeds uitgebrachte adviezen, reeds in gang gezet beleid en concrete, nieuwe adviesvragen vanuit de departementen.

De Raad voor Volksgezondheid en Zorg heeft aangegeven de coördinatie voor thema vijf ter hand te willen nemen. Uiteraard zal de Rob voluit meewerken vanuit zijn eigen invalshoek en in het verlengde van zijn eigen adviezen hierover. Ook wil de Rob graag bijdragen aan de uitwerking van het thema 'Nieuwe scheidslijnen in de samenleving', waarvoor de WRR naar verwachting het voortouw zal nemen. Over de nadere invulling van het thema veiligheid zijn nog gesprekken gaande tussen ambtelijke deskundigen en enkele raadssecretariaten, waaronder dat van de Rob, ter nadere verduidelijking en afbakening van deze adviesvraag.

Met vriendelijke groet,

Prof drs. Jacques Wallage
Voorzitter van de Raad voor het openbaar bestuur

Dr. C.J.M. Breed
Secretaris van de Raad voor het openbaar bestuur

Bijlage IV

Publicaties en andere activiteiten van de medewerkers van het secretariaat

Eva de Best

Publicaties

- Best, Eva, de en Rien Fraanje (2013), 'Loslaten in vertrouwen. Veranderende verhoudingen tussen overheid, markt en samenleving', in: *Tijdschrift voor Planning en Control (TPC)*, april, p. 25-28.
- Best, Eva, de en Jacques Wallage (2013), 'Openbaarheid: de regels en het spel', in: *Beleid en Maatschappij (40) 4*, p. 433-436.

Lezingen en bijeenkomsten over 'Loslaten in vertrouwen'

- Bijdrage aan de Logeion trendsessie, Delft, maart 2013.
- Presentatie voor het MT van de gemeente Hoorn, maart 2013
- Gesprek met directeuren van woningbouwcorporaties, Apeldoorn, april 2013 (met Rien Fraanje).
- Workshop Landelijk Congres der Bestuurskunde, mei 2013
- Gesprekspartner Het Gemeente Debat, Blommestein Groep, juni 2013
- Presentatie voor de gemeenteraad van Barneveld, juni 2013
- Presentatie voor de gemeenteraad van Teylingen, oktober 2013
- Presentatie voor de gemeenteraad van Nijmegen, november 2013

Kees Breed

Publicaties

- Breed, Kees, 'Politiek-ambtelijke verhoudingen in een tijdperk van verandering', in: *Staat van de ambtelijke dienst 2013*, Den Haag: CAOP.
- Breed, Kees, boekbespreking van 'Democratie onder druk – over de uitdaging van de stemmingendemocratie' van Frank Hendriks, in: *Virtueel bestuur*, april.

Lezingen en presentaties

- Gastcolleges bij de Universiteit Leiden, Campus Den Haag.
- Gastdocent bij PBLQ.

Overige

- Lid van de visitatiecommissie postacademisch onderwijs bestuurskunde bij de Universiteit Utrecht.
- Lid van de raad van advies van het Centre for Public Leadership, PBLQ.
- Participant in het onderzoeksproject Learning Leadership Lab van de universiteit Leiden in samenwerking met Warwick University.

Rien Fraanje

Publicaties

- Dijkman, Pieter Jan, Wim van de Donk en Rien Fraanje (red.), 'Het appèl op de vitale samenleving', in: *Christen Democratische Verkenningen*, nr. 1.
- Engels, J.W.M. en M.J. Fraanje, *De bestuurlijke organisatie van Nederland. Historie, grondslagen, werking en debat*, Deventer: Kluwer.
- Fraanje, Rien, 'Lobbyen met een commissie. Over hoe de VNG met commissies agendeert en hoe dat soms mislukt', in: *Bestuurskunde*, nr. 4.
- Fraanje, Rien, 'De gemeenteraad en sturen in een netwerk', in: *Raadsledennieuws/Pamflet*, nr. 4.
- Fraanje, M.J. en M. Herweijer, 'Innoveren in samenwerking: alternatief voor herindeling?', in: *Bestuurswetenschappen*, nr. 3, p. 58-77.
- Best, Eva de en Rien Fraanje, 'Loslaten in vertrouwen. Veranderende verhoudingen tussen overheid, markt en samenleving', in: *Tijdschrift voor Planning en Control (TPC)*, april, p. 25-28.
- Fraanje, Rien: 'Geef huurders, patiënten, leerlingen en ouders weer een stem, www.socialevraagstukken.nl, 13 februari.

Lezingen en presentaties

- *Loslaten in vertrouwen*. Lezing voor de afdelingshoofden en directeurs van de provincie Overijssel, Zwolle, 24 januari.
- *Public Affairs en medialogica: aansluiting of kortsluiting?* Gastcollege voor de leergang Public Affairs van het Centre for Professional Learning van de Haagse Campus van de Universiteit Leiden, Den Haag, 4 maart.
- *De herontdekking van de samenleving*. Lezing voor raadsleden, collegeleden, ambtenaren en burgers van Olst-Wijhe, 18 maart.
- *De herontdekking van de samenleving*. Lezing voor achtste Facta-conferentie, Utrecht, 21 maart.
- *Ambtelijke fusie is alternatief voor herindeling*. Korte presentatie voor debatavond over de bestuurlijke toekomst van Zuidhorn, 26 maart.
- *In de verdrukking of op een voetstuk? De onzekere toekomst voor provincies*. Presentatie voor ambtelijk kernteam project Toekomstverkenningen van het IPO, Utrecht, 9 april.
- *De Gemeenteraad en sturen in een netwerk*. Lezing voor het eerste seminar van de Gemeenteraad van de Toekomst, Arnhem, 24 mei.
- *Sturen in een netwerk*. Lezing voor het MT van de gemeente Dronten, Dronten, 29 mei.
- *Sturen in een netwerk*. Korte presentatie bij symposium 'Samen werken = Samen doen' op VNG Jaarcongres, Zwolle, 4 juni.

- *De Gemeenteraad en sturen in een netwerk*. Lezing bij de opening van het politieke jaar voor de gemeenteraad van Deventer, Deventer, 28 augustus .
- *Loslaten in vertrouwen*. Lezing voor bewoners en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties van de gemeente Dronten, Dronten, 5 september.
- *Thorbecke en de gemeentesecretaris*. Gastcollege voor leergang gemeentesecretarissen, Eindhoven, 9 september.
- *Loslaten in vertrouwen*. NVRD-themadag Kerntaken gemeenten, Ede, 11 september.
- *Wat we van Denemarken kunnen leren*. Besloten discussiebijeenkomst van de Raad voor het openbaar bestuur, 11 september.
- *De ambtelijke organisatie en sturen in een netwerk*. Lezing voor het management team van de gemeente Teylingen, Rijnsburg, 19 september.
- *De Gemeenteraad en sturen in een netwerk*. Lezing voor de gemeenteraad van Oude-IJsselstreek, Rotterdam, 20 september.
- *De Gemeenteraad en sturen in een netwerk*. Lezing voor de gemeenteraad van Kampen, Kampen, 25 september.
- *Samen werken aan bestuurskracht*. Lunchlezing afdeling Bestuur van de provincie Zuid-Holland, Den Haag, 14 oktober.
- *De ambtelijke organisatie en sturen in een netwerk*. Lunchlezing voor medewerkers van de Bestuursacademie Nederland, Zaltbommel, 21 oktober.
- *Sturen in een netwerk*. Lezing tijdens Conferentie Decentralisaties van de provincie Limburg, Maastricht, 24 oktober.
- *Zeven trends in het openbaar bestuur*. Lezing voor Kennisplatform Integriteit en Overheid, Den Haag, 7 november.
- *De waarde van dichtbij*. Lezing voor Symposium 'Opschaling, openbaar bestuur en economie, Den Haag, 8 november.
- *De spagaat van de raad*. Het achtste college van de stad, Amsterdam, 14 november.
- *Vertrouwen op democratie*. Lunchlezing bij Strategy Summit Overheid 2013, Santpoort, 20 november.
- *De Schaalsprong in een netwerksamenleving*. Lezing voor de gemeenteraden van Zevenaar, Westervoort, Rijnwaarden en Duiven, Zevenaar, 3 december.
- *De ambtelijke organisatie en sturen in een netwerk*. Lezing voor de ambtelijke organisatie van Oude-IJsselstreek, Doetinchem, 9 december.

Paul de goede

Publicaties

- Maandelijks bijdragen op het weblog www.republic.nl.

Pieter de Jong

Overige

- *Interview aan PM*, opgenomen in: 'De blokkendoos van de rijksdienst', in: *PM*, nr. 1, p. 12-16.
- Inbreng in een OECD-sessie met Nederlandse experts, over 'Watergovernance in The Netherlands', Den Haag, Ministerie van I & M, 26 februari.
- Gastcollege over het Nederlandse adviesstelsel voor studenten van de Hogeschool Arnhem-Nijmegen, Campus Den Haag, 12 november.

Michael Mekel

Overige

- Moduleleider Democratie & Rechtsstaat bij het Ambtelijke Professionaliteit Programma van de Algemene Bestuursdienst van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
- Voorzitter van de Rekenkamer Oost-Nederland. De Rekenkamer Oost-Nederland doet onderzoek naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en de rechtmatigheid van beleid van de provincies Gelderland en Overijssel.

Gerber van Nijendaal

Lezingen en presentaties

- Inleiding, samen met Kisten Veldhuijzen, bij de Algemene Rekenkamer over *Verdelen, vertrouwen en verantwoorden samen*, 28 januari.
- Inleiding bij het Europees Instituut voor Certified Public Controllers (EICPC) over de Wet Houdbare overheidsfinanciën (wet Hof), 7 februari.
- Gastcollege ROC Mondriaan over Financiële verhoudingen, 29 mei.
- Expertmeeting Deloitte 'Onderzoek naar de toekomstbestendigheid van de financiële functie van lagere overheden', 10 juni.
- BZK-cursus, samen met Kirsten Veldhuijzen, 'Uitgangspunten Financiële verhoudingen', 12 juli en 17 oktober, Rijksacademie voor financiën.
- Inleiding Studiecentrum voor Bedrijf en Overheid Jaarrekeningactualiteiten Gemeenten & Provincies 2013 over de decentralisaties, 21 november.

Kirsten Veldhuijzen

Publicaties

- Veldhuijzen, Kirsten, 'No representation without taxation', in: *Idee*, nr. 3.
- Veldhuijzen, Kirsten en Robert 't Hart, 'Decentralisatie jeugdzorg: hoeveel risico accepteren we?', in: *Tijdschrift voor Sociale Vraagstukken*, 11 juni.
- Veldhuijzen, Kirsten en Friso de Zeeuw, 'De romantiek rond collectief zelfkazende burgers slaat door', in: *Tijdschrift voor Sociale Vraagstukken*, 27 september.

Lezingen en presentaties

- Inleiding, samen met Gerber van Nijendaal, bij de Algemene Rekenkamer over *Verdelen, vertrouwen en verantwoorden*, 28 januari.
- College over bestuurlijke en financiële verhoudingen, rijkstraineeprogramma Campus Den Haag, Universiteit Leiden, Campus den Haag, maart.
- BZK-cursus, samen met Gerber van Nijendaal, 'Uitgangspunten Financiële verhoudingen', 12 juli en 17 oktober, Rijksacademie voor financiën.
- Inleiding over financiële verhoudingen en de decentralisaties, Prinsjesdagdiner Blommestein Groep, 18 september.
- Lezing over trends in het openbaar bestuur, Platform Middelgrote Gemeenten, 17 oktober.
- Lezing over maatschappelijk rendement en outcomesturing, ministerie van BZK, 3 december.
- Organisator gastlessencyclus ROC Mondriaan bij opleiding Openbaar Bestuur: de staf van Rob en Rfv levert ieder jaar een bijdrage aan het curriculum van de Mbo-opleiding Openbaar bestuur van het ROC Mondriaan door het geven van gastlessen. Onder de noemer 'ontmoeting met de praktijk' geven de stafleden gastlessen over uiteenlopende thema's rond het functioneren van de democratie en het openbaar bestuur. Voorbeelden van onderwerpen zijn: checks and balances, het huishoudboekje van gemeenten, wat doet een raadslid en cetera. Dit programma bevat ook een bezoek aan de provincie Zuid-Holland en het naspelen van een Statenvergadering.

Overige

- Lid Raad van Advies Zaak & Co, een schooluitvalpreventieproject van de gemeente Den Haag en ROC Mondriaan.
- Coach ROC Mondriaan.
- Medeontwikkelaar en trainer cursus financiële verhoudingen voor lijsttrekkers en (aankomend) gemeenteraadsleden, september – december 2013

Profiel

De Raad voor het openbaar bestuur (Rob) is een adviesraad van de regering en het parlement. De Rob is ingesteld bij Wet van 12 december 1996 (Wet op de raad voor het openbaar bestuur, Staatsblad 1996, nr. 623).

Taak

De wettelijke taak van de Raad is de regering en het parlement gevraagd en ongevraagd adviseren over de inrichting en het functioneren van de overheid. Daarbij geeft de Raad in het bijzonder aandacht aan de uitgangspunten van de democratische rechtsstaat.

Samenstelling

Tien onafhankelijke deskundigen op het terrein van het openbaar bestuur, politiek en wetenschap vormen samen de Raad voor het openbaar bestuur. Zij zijn geselecteerd op basis van hun deskundigheid en maatschappelijke ervaring. Daarnaast kunnen afhankelijk van het onderwerp tijdelijke leden de Raad versterken. De leden van de Raad worden bij Koninklijk Besluit benoemd.

Werkwijze

De Raad kan zowel gevraagd als ongevraagd advies uitbrengen. Adviesaanvragen kunnen van alle ministeries en van de Staten-Generaal afkomstig zijn. Bij het voorbereiden van zijn adviezen betreft de Raad vaak mensen en organisaties die veel met het openbaar bestuur te maken hebben of die over relevante inhoudelijke expertise beschikken. Ook via andere activiteiten (publicaties, onderzoek, bijeenkomsten) levert de Raad een bijdrage aan het politiek-bestuurlijke en maatschappelijke debat. De komende jaren stelt de Raad het begrip 'vertrouwen' centraal. Het gaat daarbij om het vertrouwen tussen burgers en bestuur, maar ook om het vertrouwen van de verschillende overheden in elkaar.

Secretariaat

Een secretariaat ondersteunt de Raad voor het openbaar bestuur (en de Raad voor de financiële verhoudingen). De secretaris en zijn medewerkers leggen over hun werk verantwoording af aan de Raad. Het jaarlijkse Werkprogramma geeft sturing aan de werkzaamheden.

Adresgegevens

Bezoekadres: Korte Voorhout 7
Postadres: Postbus 20011, 2500 EA Den Haag
T 070 426 7540
E rob-rfv@rob-rfv.nl
www.rob-rfv.nl

Alle adviezen en andere publicaties zijn te vinden op
www.rob-rfv.nl

ISBN 978-90-5991-081-2
NUR 823

